

Kjøttens miljøpolitikk

Norsk Kjøttens samvirke har som mål at produksjonen i anleggene skal foregå med minst mulig bruk av ressurser og med minst mulig påvirkning på det ytre miljø.

Miljøpåvirkninger fra konsernets industrivirksomhet

Industrien benytter flere innsatsfaktorer som bidrar til forurensing, eksempelvis emballasje, transport og renholdsmidler. Livsløpsanalyser har gitt svar på hvilke miljøpåvirkninger som er viktigst, og hvilke ressurs- og innsatsfaktorer som bør forsøkes redusert. Årsmeldingen har derfor fokus på utslipp til vann, vannforbruk og energibruk.

Utslippstillatelser

30 (33 i 2002) av de 34 (36 i 2002) anleggene som inngår i rapporten er underlagt konsesjonsplikt i henhold til Forurensningsloven. Konsesjonene fastsetter den maksimale lovlige belastning på det ytre miljø. Det er Fylkesmannens Miljøvernavdeling som gir konsesjon til slakterier- og kjøttforedlingsvirksomheter. Konsesjonspliktige anlegg avgir årlige rapporter, og informasjonen er tilgjengelig hos SFT. I 2003 er 4 konsesjonspliktige anlegg avvirket og det er gitt konsesjon til anlegget i Karasjok.

Implementering av EU-direktiv om forurensningskontroll (IPPC direktivet) vil medføre at 6 anlegg i 2004 vil få krav om energi-effektivitet ved produksjonen. De aktuelle anlegg ligger i dag godt innenfor de krav som gjelder for energieffektivitet.

Andre innsatsfaktorer

Gjennom medlemskap i returselskapene betales emballasjeavgift som skal sikre miljømessig riktig utnyttelse av brukt emballasje. Norsk Kjøtt fører statistikker over all emballasjebruk. Forbruket i 2003 var 2 136 tonn rene plastfraksjoner (PE,PS,HDPE), 1 985 tonn plastfilm og 907 tonn papp/bølgepapp. Dette tilsvarer ca 30 kg/tonn slakt. Næringmiddelovgivningingen tillater ikke at resirkulerte materialer benyttes i emballasje innen kjøttindustrien.

Vaske- og rengjøringsprogrammer skal sikre korrekt bruk av vaskemidler. Totalt sett ble det i 2003 brukt ca 640 tonn vaskemiddelkonsentrat. Ved innkjøp av vaskemidler stilles krav om at disse ikke skal inneholde kjemiske stoffer som står på miljømyndighetens OBS-liste over uønskede kjemikalier.

Miljørapport

Miljørapporten benytter veide middeltall fra slakterier og foredlingsanlegg som produserer råstoff og ferdigprodukter for Gilde. (Gilde-bedrifter) Miljøindekser beregnes ved at forbruk summeres og divideres på totalproduksjon. Samlet produksjon (slakting, nedskjæring, foredling, dyrefôr og biprodukter) var i 2003 på totalt 387 301 tonn, mot 385 022 tonn i 2002.

TABELL 1

Vann- og avløpsmengder (m ³ /tonn)	1998	2002	2003
Vann	6,49	6,52	6,05
Avløp	5,72	4,86	4,50

Energibruk (kWh/tonn)	1998	2002	2003
Olje	140	145	183
Fjernvarme	11	12	16
El. Energi	570	625	522
Propan/gass	37	39	62
Totalt	757	821	783

TABELL 2

Kontroll av konsesjonsvilkår – 28 anlegg				
	Vilkår	Målt i 2003	2002	1998
BOF, totalt per år	1.438	1.304		
BOF, per tonn produksjon		6,27	5,94	5,43

Utslipp til vann og luft

Det er i 2003 ikke registrert skriftlige henvendelser fra kommunale renseanlegg om problemer. Gilde Hed-Opp har gjennomført tiltak som har redusert problemene fra 2002 betydelig. Dette vil forsette i 2004.

Mellomlagring av avfall og prosessrøyk fra røyking av pølser og spekemat gir lokale luktproblemer. Lokale forhold avgjør hvilke tiltak som iverksettes (kjøling av avfall, biologiske filtre eller Ozon). Ved anlegget på Gol er det tatt i bruk biologisk filter for rensing av lukt fra gjødselkjelleren.

Færre anlegg gir økte produksjonsvolumer og i 2004 vil det måtte igangsettes økte interne rensiltak på flere anlegg grunnet økning-er av utslipp til vann.

Fyringsolje er viktigste kilde til utslipp til luft. Gjennom varme-gjenvinning reduseres forbruket av fossilt brensel som olje, gass og propan. Utslipet av CO₂ fra Gilde-bedriftene er i 2003 beregnet til 23 995 tonn mot 18 168 tonn i 2002. Gilde-bedriftene benytter i et normalår ca 70 mill kWh elektrisitet til kjeler. Ved anlegget i Haugesund er det tatt i bruk Naturgass (som erstatning for olje). Dette gir reduserte miljøbelastning.

Vannforbruk

Vann av drikkevannskvalitet benyttes i alle deler av produksjonen. Det pågår kontinuerlig arbeid med å senke vannforbruk uten å redusere renholds- og hygienekvaliteten.

Tillitsvalgte etter årsmøtet i 2003

STYRE

Medlemmer:

Harald Mork, Kvernes, 6530 Averøy, styreleder
Liv-Julie Wågan, 8920 Sømna
Håvard Ringnes, Fladby, 2040 Kløfta
Olav Distad, 2500 Tynset
Arne Gården, Holmsvn. 30, 3721 Skien
Sveinung Svebestad, Kyrkjev., 4327 Sandnes
Gunnar Dalen, 5584 Bjoa
Bjarne M. Rekkedal, Rekkedal
Terje Rømmen, 7168 Lysøysundet

Ansattrepresentanter:

Jan-Egil Pedersen, Gilde FS
Laila Pettersen, Gilde FS
Ken Ove Sletthaug, Gilde Vest
Torbjørn Fevang, Gilde FS

REPRESENTANTSKAP

Distrikt Gilde FS:

Johannes Westberg,
Nordby Berg Rute 502, 1763 Halden*
Jens Anstensrud, Hvidsten, 1827 Hobøl

Distrikt Gilde VBT:

Karl Arnt Bårnes, Tvedalen, 3295 Helgeroa
Nils Henry Haugen, Furustadvn. 180,
3232 Sandefjord*

Distrikt Gilde Hed-Opp:

Kristian Haug, Høyby, 2380 Brumunddal, ordfører
Ole Harilstad, 2632 Venabygd*

Distrikt Gilde Agro:

Josef Blikra, 5576 Øvre Vats*
Henning Helliessen, Røksland, 4520 Sør-Audnedal

Distrikt VS:

Reidar Fauske, 6977 Bygstad*
Ingunn Sognnes, 6953 Leirvik

Distrikt Gilde NRS:

Torild Hole, 6220 Straumgjerde, varaordfører
Robert Smenes, 6530 Averøy*

Distrikt Gilde BS:

Rasmus Skålholt, 7320 Fannrem*
Bjørn Furan, Hårstad Nedre, 7580 Selbu

Distrikt Gilde NNS:

Johan Petter Røssvoll, 8615 Skonseng*
Odd Åke Fagereng, 8470 Bø

Ansattrepresentanter:

Kai Roger Kristoffersen Gilde FS, Tønsberg
Terje Kristiansen Gilde Hed-Opp
Harald Berge Gilde Vest, Forus

Inge Vaule Gilde Vest, Forus
Ole Vindenes Gilde Vest, Bergen
Bjørn Tore Kyllø Gilde BS, Trondheim*
Bjørn Løe Gilde BS, Steinkjer
Viggo Sennesvik Gilde NNS, Bodø

*Medlemmer i Samvirkeutvalget,
leder Rasmus Skålholt.

KONTROLLKOMITÉ

Odd Åke Fagereng, leder
Bjørn Furan
Henning Helliessen

VALGKOMITÉ

Johannes Flakken, 7977 Høylandet, leder
Olaug Høyheim, 6875 Høyheimsvik, nestleder
Turid Næss, Nes, 8980 Vega
Petter Baalsrud, Nerbu, 6657 Rindal
Ola Hatlestad, 6978 Viksdalen
Magne Holsen, Hersleth, 1850 Mysen
Arnold Fossum, 2512 Kvikne

VERDIKJEDEUTVALGENE

Gris:

Asbjørn B. Voll, 4362 Vigrestad, leder
Kristin Iansen, 1850 Mysen
Irene Hoff, 2750 Gran
Sveinung Skoe Erikstein,
Skoevenen 4, 3800 Bø i Telemark
Erling Egge, 6826 Byrkjelo
Edvin Lindset, Rypdal, 6391 Tresfjord
Liv Laugsand, 7629 Ytterøya
Per Fjærvoll, 8450 Stokmarknes

Storfe:

Leif Ove Sørby, Fossgt., 3320 Vestfossen, leder
Birger Dybvik, Kjølstadvegen 36, 2160 Vormsund
Ola Dieset, 2450 Rena
Martin S. Håland, Tjessheimvn. 41, 4332 Figgjo
Reidar Kallestad, 5953 Fonnes
Arne Gule, 6430 Bud
Jostein Trøite, Støre, 7620 Skogn
Are Mørk, 8980 Vega

Sau:

Ivar G. Slettemoen, 3580 Geilo, leder
Audun Knutsen, Milli Østre, 2080 Eidsvoll
Kjetil Granrud, Broen Berge, 2485 Rendalen
Arnold Helland, 4387 Bjerkreim
Knut Sygnestveit, 5730 Ulvik
Steinar Wirum, 6620 Ålvundeid
Harald Aune, 7790 Malm
Odd Kvarsvik, 8200 Fauske

ÅRSMØTEUTSENDINGER

Distrikt Gilde FS:

Kristin Iansen, Lunder, 1850 Mysen
Therese Kiserud, Eng Gård, 1591 Sperrebotn
Magne Hersleth Holsen, 1850 Mysen
Hallvard Olai Berg, Berg, 2007 Kjeller
Jørn Ødegaard, Marker, 1870 Ørje
Ole Kristian Thesen, Thesen Gård, 2160 Vormsund

Distrikt Gilde VBT:

Hans Skjelland, Skjelland, 3158 Andebu
Sveinung Skoe Erikstein,
Skoevenen 4, 3800 Bø i Telemark
Torggrim Syrtveit, 4865 Åmli
Britt Karin Flaata, Flaata Nedre, 3632 Uvdal
Dorthe Kyvig Bårnes, Bårnes, 3282 Kvelde
Hans Kristian Heum, Lefsaker,
Undrumsdal, 3178 Våle
Ivar Sørby, Holm, 3178 Våle
Leif Ove Sørby, Foss, 3320 Vestfossen
Steinar Solum, Spetås, 3179 Åsgårdstrand
Joachim N. Skogsrød, Lårdal, 3891 Høydalsmo

Distrikt Gilde Hed-Opp:

Christen Engeloug, Grimset, 2344 Ilseng
Rolv Vaagaasar, 2686 Lom
Kjetil Granrud, 2485 Rendalen
Per Aas, Opsahl, 2080 Eidsvoll
Trond Engeland, 2636 Øyer
Ola Dieset, 2450 Rena
Live Høystad, 2630 Ringebru
Ole Næss jr., Bilden, 2760 Brandbu
Arne Goplen, 2880 Nord-Torpa
Elisabeth Hoff Aarstad, 2100 Skarnes
Arnold Fossum, 2512 Kvikne
Håkon Rogne, 2837 Birstrand
Gustav Grøholt, 2340 Løten
Astrid Gjellen, 2560 Alvdal
Mikael Dølven, 2930 Bagn

Distrikt Gilde Agro:

Ivar Kvinlaug, Kvinlaug, 4480 Kvinesdal
Egil Svela, 4389 Vikeså
Olav Røysland, Vollvn. 52, 4354 Voll
Johan Egeland, Eigelandsvn. 15, 4376 Helleland
Tor Soppeland, 4137 Årdal
Rasmus Tore Stople, 5585 Sandeid
Halvar Austvoll, Austvoll, 4312 Sandnes
Elin Schanche, 4156 Mosterøy
Anne Margrethe Horpestad, Refsnes, 4365 Nærbo
Birte Usland Steinberg, 4534 Marnardal
John Høyland, Vintland, 4580 Lyngdal
Erling Linka, 4160 Finnøy
Josef Blikra, 5576 Øvre Vats
Anders Bø, Bøvn. 229, 4070 Randaberg
Per Gunnar Haarr, 4362 Vigrestad

Distrikt Vestlandske Salslag:

Dag Starheim, 6777 Stårheim
Knut Sygnestveit, 5730 Ulvik
Magnar Askeland, 5918 Frekhaug

Ingunn Sognnes, 6953 Leirvik
Randi Rønnekleiv Melvær, Krokane, 6900 Florø
Erling Egge, 6826 Byrkjelo
Reidar Kallestad, Keilen, 5953 Fonnes
Jarle Årdal, 6843 Skei
Jon Nummedal, 6893 Nummedal
Lars Ø. Grønstad, 5590 Etne

Distrikt Gilde NRS:

Einar Gjøl, 6630 Tingvoll
Einar Botten, 6687 Valsøybotn
Edvin Lindset, 6391 Tresfjord
Knut Hustad, 6165 Sæbø
Odd Chr. Stenerud, 6055 Godøy
John Helde, Nesset, 6364 Vistdal

Distrikt Gilde BS:

Aud Sakshaug, 7670 Inderøy
Torhild Bryhn, 7870 Grong
Jon Erik Haarstad, 7629 Ytterøy
Liv Laugsand, 6657 Rindal
John A. Langmo, Sjøbygda, 7650 Verdal
Marvin Røen, 7580 Selbu
Arne Okkenhaug, 7100 Rissa
Jostein Trøite, Støre, 7620 Skogn
Harald Aune, 7790 Malm
Johannes Flakken, 7977 Høylandet
Knut Knapstad, Løkken Gård, 7224 Melhus
Johan Arne Selven, 7318 Mølnbukt
Endre Kvaal, 7520 Hegra
Lars Kirkeby-Garstad, Austafjord, 7900 Rørvik
Siri-Gunn Vinne, 7650 Verdal
John P. Husby, 7357 Skaun

Distrikt Gilde NNS:

Berit Hundåla, 8883 Husvika
Magnus Varsi, 9826 Sirma
Bernt Skarstad, 7980 Terråk
Aase Berg, 9030 Sjørsnes
Arnold Jørgensen, Aronnes, 9514 Alta
Reidar Karlsen, 9334 Øverbygda
Odd Kvarsvik, 8200 Fauske
Sverre Enga, 8170 Engavågen
Rita Urbrott, Neverfjord, 9620 Kvalsund
Ole Nilssen, Hammesvalen, 8800 Sandnessjøen
Per Fjærvoll, 8450 Stokmarknes

Ansattvalgte:

Geir Bjørklund, Gilde NNS, Målselv
Marit Klevstuen, GBS, Oppdal
Lasse Kolberg, Gilde BS, Namsos
Arild Drange, Gilde Vestro, Sandeid
Georg Bergestig, Gilde FS, Skien
Idar Svendsen, Gilde FS, Gol
Torleif Haug, Gilde Hed-Opp, Rudshøgda
Svein Bruvang, Gilde Produksjon, Lillehammer
Bjørn Arild Sekkenes, Gilde BS, Molde
Dagfinn Nikolaisen, Gilde NNS, Mosjøen
Roy Hansen, Norsk Kjøtt B & I, Fredrikstad
Morten Solhaug, Fagsenteret for kjøtt
Arnfinn Korsmo, Gilde FS, Tønsberg